

KỲ THI TRUNG HỌC PHỔ THÔNG QUỐC GIA NĂM 2019

GS. TS. Vũ Văn Hóa *

Gần 10 năm qua, kể từ năm 1999, tuyển sinh đại học đã có sự đổi mới căn bản. Phương thức tuyển sinh lúc đầu là các trường đại học tự ra đề thi, tự chấm thi và tự xét tuyển số lượng sinh viên mình cần. Phương thức này đã phát huy được tính tự chủ của các trường đại học, nhưng khối lượng công việc quá lớn, rất nặng nề, phức tạp và cũng có nhiều khó khăn, bất cập đối với các trường trong việc thực hiện. Cụ thể như sau:

Thứ nhất: ra đề thi. Phần lớn các trường thường cắt xén các đề từ các bộ đề thi mà Bộ Giáo dục và Đào tạo đã phát hành công khai, từ đó tổ hợp thành đề thi của trường mình. Cách làm này có không ít sơ xuất: đó là đề thi và đáp án đã có sẵn, các thí sinh tinh ý, đặc biệt các thí sinh ở các thành phố lớn hoặc đã được phụ đạo, có thể giải bài rất nhanh và vì thế, phương thức này đã tạo nên sự “không bình đẳng” giữa các thí sinh và giữa các vùng miền.

Thứ hai: tìm địa điểm tổ chức thi. Nhiệm vụ này thường rất chật vật đối với các trường. Không ít các trường hợp một số trường đại học phải mượn lớp của các trường tiểu học, THCS làm phòng thi. Các sĩ tử lớp 12 phải sử dụng bàn ghế trong tình trạng “đầu gối quá tai” làm bài thi suốt trong ba ngày hè nóng bức, thật là khó chịu!

Thứ ba: một nguyện vọng duy nhất. Theo phương thức tuyển sinh này, mỗi thí sinh chỉ được dự thi vào một trường đại học. Nếu phát hiện thí sinh nào dự thi vào

hai trường đại học, thì kết quả thi sẽ bị hủy. Dư luận xã hội nói chung và đặc biệt là phụ huynh của các thí sinh bị hủy kết quả với lý do trên, tỏ ý không đồng tình, nhưng cũng chẳng biết “kêu ai”, vì đây là Quy chế!

Trên con đường cải cách giáo dục đại học, việc loại bỏ phương thức thi tuyển có nhiều bất cập là việc làm đương nhiên. Vì đổi mới chỉ có lợi cho xã hội, đặc biệt là có lợi cho hàng triệu thí sinh lớp 12.

Trước năm 2015, nhiệm vụ tuyển sinh đại học đã được cải cách theo mô hình giao cho các trường đại học thực hiện. Theo phương thức này, các trường đại học **tự tổ chức thi theo đề chung** của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Đây thường được gọi là phương thức tuyển sinh “**ba chung**”: chung đề, chung ngày thi và chung kết quả thi. Giải pháp ba chung này cũng là một bước cải cách giáo dục được xã hội ghi nhận. Tuy nhiên, số thí sinh dự thi chỉ là những em có nguyện vọng vào trường tổ chức thi, nên không phải trường nào cũng có nhiều thí sinh dự thi. Trong khi đó, các trường tổ chức thi thường phải bỏ ra những chi phí không nhỏ cho các kỳ thi đại học, nên hiệu quả thấp. Với các trường ngoài công lập, thì đây là vấn đề đáng quan tâm, vì tài chính cho mỗi kỳ thi đại học không được ngân sách nhà nước cấp như các trường công lập. Tất cả phần “bội chi”, các trường ngoài công lập, phải tự trang trải, tự lo.

Một nội dung khác cũng cần đề cập tại các kỳ thi theo phương thức tuyển sinh này: đó là kết quả thi và công bố thí sinh trúng tuyển. Thí sinh chưa thể biết ngay kết quả thi đạt hay không đạt, mà phải chờ cuộc họp của “Hội đồng điểm sàn” của Bộ công bố. Sau đó, căn cứ vào điểm sàn đã được duyệt, các trường đại học mới công bố điểm ngưỡng đầu vào của trường mình. Lúc ấy thí sinh mới xác định mình có trúng tuyển đại học hay không. Tình trạng như trên vẫn còn “vương vẩn” dấu ấn của thời bao cấp. Các trường chưa được tự chủ hoàn toàn để quyết định ngưỡng đầu vào của mình.

Tuy quy trình thi đại học theo phương thức “ba chung” trên đây đã là một tiến bộ đột phá, được xã hội đánh giá tốt, nhưng vẫn còn nhiều bất cập. Vì thế, Bộ Giáo dục và Đào tạo lại trình Chính phủ phương án đổi mới: xin phép thực hiện phương thức tuyển sinh đại học lấy tên là **“Thi trung học phổ thông quốc gia”**.

Tổng quan về phương thức tuyển sinh này như sau:

- Về mục tiêu: lồng ghép hai cuộc thi – tốt nghiệp trung học phổ thông và tuyển sinh đại học – vào một kỳ thi. Nghĩa là kết quả của kỳ thi được sử dụng chung cho hai mục đích: xét tốt nghiệp trung học phổ thông và xét tuyển vào đại học. Đây là một sáng tạo của ngành giáo dục đại học Việt Nam;

- Các trường đại học được tự chủ xét tuyển đầu vào, với điều kiện đảm bảo chất lượng đào tạo theo chỉ tiêu số lượng sinh viên Bộ đã duyệt;

- Bộ Giáo dục và Đào tạo là cơ quan cao nhất quản lý giáo dục sẽ quản lý kỳ thi. Bộ chỉ định các trường đại học phối hợp với các Sở Giáo dục và Đào tạo địa phương cùng thực hiện kỳ thi.

- Phương thức “Thi trung học phổ

thông quốc gia” đã góp phần tiết kiệm thời gian, công sức và tiền bạc. Những tiết kiệm chi phí xã hội đó là rất đáng kể.

Mặc dù chưa được đánh giá đầy đủ, nhưng đã thấy rõ những “điểm tốt”, vượt trội của phương thức “Thi trung học phổ thông quốc gia”. Dĩ nhiên vẫn còn những hạn chế, nhưng không nhiều. Đó là một thắng lợi trên con đường cải cách giáo dục của Việt Nam. Chắc chắn trong tương lai gần, với suy nghĩ của các bộ não quản lý giáo dục ưu tú, kỳ thi trung học phổ thông quốc gia tiếp theo sẽ có những đổi mới hiệu quả hơn.

Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội (HUBT) đã đi qua 23 kỳ thi tuyển sinh đại học. Trong những kỳ thi đó, trường đã luôn thực hiện rất tốt sự chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Dù tổ chức thi tại trường hay phối hợp với các địa phương, cán bộ, giảng viên của trường đều được đánh giá tốt trong việc thực thi nhiệm vụ. Trong ba năm gần đây, Bộ đã chỉ định Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội cộng tác với các tỉnh Hưng Yên (2015), Hải Dương (2016), Thái Bình (2017). Số lượng cán bộ, giảng viên của trường được cử đi tham gia phục vụ các kỳ thi trung học phổ thông quốc gia trong ba năm qua tại các tỉnh không nhỏ, dao động từ 550 đến 650 người. Hội đồng Tuyển sinh của trường luôn có những chuẩn bị chu đáo: từ việc chọn đủ số lượng cán bộ, giảng viên đến việc chuẩn bị phương tiện vận chuyển, sắp xếp nơi lưu trú,... Đặc biệt công tác tập huấn nghiệp vụ phục vụ kỳ thi được Hội đồng Tuyển sinh triển khai nghiêm túc, thể hiện rõ tính chuyên nghiệp của trường. Việc bảo đảm an toàn cho tổ chức các kỳ thi, cho cán bộ coi thi và phục vụ cũng được trường quan tâm. Vì thế, mặc dù

các địa điểm tổ chức thi thường cách xa trường trên trăm cây số, nhưng chưa khi nào để xảy ra sự cố. Đó là một thành tích tốt, thể hiện tính tổ chức, tinh thần kỷ luật tập thể của một trường đại học “có thương hiệu”.

Mùa thi trung học phổ thông quốc gia năm nay đang đến. Thầy Hiệu trưởng và Ban Giám hiệu đã chỉ đạo Hội đồng Tuyển sinh của trường phải làm tốt hơn nhiệm vụ được giao so với các năm trước.

Kỳ thi 2019 này, Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội được Bộ Giáo dục và Đào tạo chỉ định tham gia coi thi và chấm thi tại tỉnh Ninh Bình. Hiện tại cả nước có 235 trường đại học và học viện, nhưng chỉ có 63 đơn vị được chọn làm nhiệm vụ kỳ thi trung học phổ thông quốc gia coi thi và chấm thi đại học, trong số đó có Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội. Đây là sự tin tưởng lớn của Bộ đối với trường và thực sự là niềm vinh dự, tự hào đối với thương hiệu hiệu HUBT đã được trên 1.000 cán bộ, giảng viên, nhân viên và hàng chục

ngàn sinh viên, học viên, nghiên cứu sinh đã và đang học tập tại trường xây dựng và vun đắp trong suốt 23 năm qua.

Năm nay, Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội sẽ thực hiện nhiệm vụ của kỳ thi trung học phổ thông quốc gia tại Cụm thi số 26 ở tỉnh Ninh Bình (Mã cụm thi: 27), với:

- Số thí sinh đăng ký dự thi: **8.974** người;
- Tổng số điểm thi: **24** điểm;
- Tổng số phòng thi: **384** phòng;
- Số cán bộ, giảng viên của trường được điều động làm nhiệm vụ: **555** người (không kể cán bộ chỉ đạo trong danh sách Hội đồng Tuyển sinh của tỉnh và cán bộ chấm thi trắc nghiệm).

Mặc dù tuyển sinh đại học luôn luôn là nhiệm vụ nặng nề, nhưng với tính chuyên nghiệp sẵn có và kinh nghiệm thực hiện nhiệm vụ đã được tích lũy, chắc chắn Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội sẽ tiếp tục hoàn thành tốt nhiệm vụ được Bộ Giáo dục và Đào tạo giao trong kỳ thi trung học phổ thông quốc gia lần thứ tư này./.